

Stanowisko w sprawie badań kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych

Badania kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami wykonywać mogą tylko lekarze uprawnieni do wydawania orzeczeń - lekarze medycyny pracy (Dz. U. 1992, Nr 62, poz. 313; Dz. U. 1996, Nr 7, poz. 45). Badaniom tym podlegają uczniowie kandydujący do szkół prowadzących naukę zawodu w szkołach, w których występują czynniki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe dla zdrowia (Dz. U. 1996, Nr 69, poz. 332; Dz. U. 1997, Nr 96, poz. 593; Dz. U. Nr 120 poz. 767).

Lekarz rodzinny /tzw. I kontaktu/ wykonuje badania profilaktyczne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. Nr 130, poz. 1196), standardami w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami oraz zaleceniami Instytutu Matki i Dziecka zawartymi w publikacji „Profilaktyczne badania lekarskie oraz inne zadania lekarza w profilaktycznej opiece nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym”. Wyniki tych badań są przekazywane rodzicom, uczniowi i pielęgniarce szkolnej. Służą one ocenie stanu rozwoju ucznia i wydaniu zaleceń zdrowotnych dla ucznia, rodzica i dla pielęgniarki szkolnej. **Nie ma takich aktów prawnych, które nakazywałyby przekazywanie przez lekarzy I kontaktu czy przez pielęgniarki szkolne informacji o stanie zdrowia uczniów nauczycielom lub dyrektorom szkół.** Jedyna informacja, jaka jest przekazywana, to dane na temat kwalifikacji lekarskiej do grup wychowania fizycznego lub zbiorcze dane statystyczne na temat problemów zdrowotnych. Należy pamiętać, że wszelkie informacje dotyczące stanu zdrowia są informacjami objętymi tajemnicą medyczną i szczególną ochroną. Istnieją przepisy dotyczące praw pacjenta, a w tym tajemnicy medycznej (Dz. U. 1991, Nr 91 poz. 408). Osoby trzecie, czyli dyrektorzy szkół i nauczyciele mogą żądać informacji tylko w takim zakresie, w jakim pozwala na to prawo. Polskie prawo reguluje zagadnienia związane z badaniami uczniów przed podjęciem nauki w szkołach, w których występują czynniki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe dla zdrowia szeregiem przepisów o medycynie pracy (Dz. U. 1992, Nr 62, poz. 313; Dz. U. 1996, Nr 7, poz. 45; Dz. U. 1996, Nr 69, poz. 332; Dz. U. 1997, Nr 96, poz. 593; Dz. U. Nr 120 poz. 767).

Uprzejmie informuję, że nie ma podstaw do zmuszania kandydatów do szkół ogólnokształcących lub innych, w których nie występują czynniki ryzyka dla zdrowia uczniów, aby ujawniali stan swojego zdrowia oraz wymuszania na pracownikach medycznych (lekarzach I kontaktu i pielęgniarkach szkolnych) wykonywania nieodpłatnie świadczeń zdrowotnych (Narodowy Fundusz Zdrowia nie kontraktuje badań pracowniczych ani badań uczniów klas III gimnazjum).

Ponadto należy pamiętać, iż nie wolno ograniczać ludziom dostępu do nauki z powodu stanu ich zdrowia. Jeżeli jest to konieczne, to dyrektor szkoły jest zobowiązany do stworzenia takich warunków, aby uczeń mógł bez przeszkód kontynuować naukę (Dz. U. 1991, Nr 95, poz. 425, art. 1).

Zakład Medycyny Szkolnej Instytutu Matki i Dziecka stoi na stanowisku, iż:

- Badaniom profilaktycznym podlegają tylko kandydaci do szkół prowadzących naukę zawodu w szkołach, w których występują czynniki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe dla zdrowia.
- Badania, o których mowa mogą wykonywać tylko lekarze medycyny pracy.
- Dyrektorzy gimnazjów oraz liceów ogólnokształcących i profilowanych nie mają żadnych podstaw prawnych, by żądać zaświadczeń o stanie zdrowia uczniów.
- Uczniowie klas III gimnazjum nie podlegają lekarskim badaniom profilaktycznym (badania te nie są kontraktowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia).

Mam nadzieję, że przedstawione stanowisko wyjaśni nieporozumienia dotyczące badań uczniów i ujawniania danych o stanie ich zdrowia.

Dr n. med. Anna Oblacińska
Kierownik Zakładu Medycyny Szkolnej
Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie.

Prof.dr hab. med. Wojciech Woźniak
Dyrektor
Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie